

F O A I E

pentru

minte, inimă si literatură.

No. 36.

Luni, 8. Septembrie

1847.

Вокабуларѣ де ворвестреине дн лим-
ва ромънъ.

(Фрмаре.)

Din vorbele ce mai pot ретънеа din
ацесте 1200, mai сѣнт знеде че п'аѣ дн
гвра поползлѣ алтеле кореспонзътоаре
ромъне; дусъ се пот фаче ромънеце фър-
те не доцелесл пѣвлѣлѣ, кѣм спре е-
сетплъ: амвар се поате преа вѣне дн-
плѣнѣ кѣ ворвеле гръларѣ, орзарѣ, фѣпа-
рѣ, шѣ е тѣлт маѣ стрѣлсѣ лимва декът
кѣнд ам лѣсао дестъдате шѣ ам зѣче ам-
вар де гръѣ, де орз, де фѣпѣ; востана
се пѣте днплѣнѣ кѣ ворва непѣнет; пѣлгѣ,
кѣ ворва арагрѣ, дела араре; гѣдеа тѣп-
тенеск шѣ калъл молдовенеск прекут а
лѣпсѣ днтре поѣ, ар пѣтеа лѣпсѣ шѣ днтре
молдовенѣ, шѣ кѣнд се ва маѣ ворбѣ де
дѣпсѣл, ѣ сѣр пѣтеа зѣче дѣпѣ кѣм дѣ зѣче
шѣ пѣалмѣстѣл, отѣл сѣвѣрѣмор, саѣ шѣ
карнефѣче, кѣ пѣ е пѣчѣ за пѣкат, пѣнтрѣ
кѣ ачеа шѣ фаче, зѣгѣл тоака! дѣ дѣ
дрептатеа отенеаскѣ оаменѣ лѣвѣ Дѣмне-
зеѣ, шѣ ел фаче ла карне днтрѣшѣнѣ! —
грѣжеѣ ѣарѣ де че сѣ пѣ ѣ се зѣкѣ кѣрѣ,
де зѣде вѣне шѣ кѣраре, шѣ апоѣ партѣчѣ-
нѣл кѣрат? кѣчѣ лѣкрѣ кѣрат пѣ е алта
декът кѣвгат, днтрѣжѣт; пѣменѣ пѣ е кѣ-

рат, дака пѣ ва фѣ сѣллат, пѣтезѣт, кѣ зѣ-
гѣлме тѣяте саѣ шѣ цѣдѣяте; е грѣжѣ саѣ
кѣрѣ тѣлт пѣпѣ сѣ'шѣ дѣе чѣнева зогѣ-
ле кѣрате, кѣте сѣвѣрѣнѣ де тот фелѣл
пѣмаѣ днтрѣ не сѣвт дѣпселе?

De vom зрѣта асѣл, дн ворвеле ре-
тасе не алокѣреа кѣм ла молдовенѣ вашка.
се пѣте зѣче ка ла поѣ тѣрн; хасанѣл се
пѣте зѣче ка ла поѣ тѣчелар; вѣна дела
поѣ се пѣте зѣче ка аѣреа кѣлпѣ, рана се
пѣте зѣче ка днпалте локѣрѣ днтре ромънѣ
пѣлгѣ; де vom днтрева не ромънѣ дн
Macedonia шѣ не чеѣ дн Istria, кѣте ам
маѣ аѣла шѣ дела дѣпшѣнѣ, шѣ ам пѣтеа
скѣпа шѣ де алте врео чѣчѣзечѣ шѣаѣзечѣ
пѣнтрѣ каре е тоатѣ чеарта шѣ невоѣеа-
Пѣнтрѣ знеде ка глорѣе, онѣре, серв, се-
кол, етерн, орѣ, амѣк, маѣ есте тоатѣ не-
воѣеа. Шѣ каре е ромънѣл ачела сѣ маѣ
воѣаскѣ дн тѣпнѣ че не аѣлѣм славѣ шѣ.
чѣнсте стрѣнѣ? De vor маѣ фѣ знѣнѣ, сѣнт
тоѣ арѣтаѣ кѣ дѣдетѣл де копѣнѣ. Не знѣнѣ
ка ачеѣа тревѣе сѣнѣ кѣтеме, фѣрѣ дѣдоѣаѣ
лѣ, ор Воѣеа ор Дрѣган ор че шѣнѣ че
фел пѣкателе лѣ се дѣчепе саѣ лѣ се тер-
нѣнѣ пѣтеле.

Мѣ днтрева одатѣ зѣвл. че ам еѣ
кѣ пѣтеле Воѣеа, ор Дрѣган? Ам чева
дѣа днтрѣдѣ кѣ пѣскаѣва ѣменѣ че се пѣ-

меск асфел? ши iam респонс, прекъм въ спвѣз ши дѣмпеавѡстръ акъм: Еѣ п'ам пи миѣк пиѣи кѣ пѣтеле, пиѣи кѣ оаменіи; рѡтѣниі ши оаменіи дѣ цепенал пѣ шѣѣ че тот аѣ кѣ пиѣе пѣте: кѣт авд Владѣ, Мѣ. шат ши алтеле, дѣчеп а рѣдѣ, ши prin зрмаре пѣ тѣ почѣз пиѣи еѣ цинѣ de а пѣ тѣ дѣфла рѣсѣл, кѣ іертъчѣне, кѣнд азз Воінеа, Дрѣган. . . Пѣпѣ ла оамені, пѣ шѣѣ зѣѣ че аре сѡртеа, дестинѣл, опі ши Дѣмпезеѣ кѣ пиѣе пѣте. Пе Гавриѣл de л'ар фі кіемат Белзевѣѣ ор Сатап, пѣ шѣѣ de ар фі фост ѣндерѣл пѣчѣи. Пе Іоан, Петрѣ ши Павел, de іар фі кіемат Іѣда, пѣ шѣѣ че фел de фѣгѣрѣ ар фі фѣкѣт дѣтре Апостолі. Пе Міхаѣл Бравѣл, пе Шефан чел маре, de іар фі кіемат Мѣшат, ор Воінеа, пѣ шѣѣ че ар фі фѣкѣт кѣ пѣтеле лор кѣ тот. Пе Ахіле, de л' ар фі кіемат Терсіте, пѣ шѣѣ de л'ар фі дѣсѣфлат рѣжѣл Троіенілор дѣ лѡкѣл тероріи. Пе Наполеон de л' ар фі кіемат Бертрам, саѣ Кативапарте, пѣ шѣѣ че фел de парте ар фі авѣт. Нашіи кѣте одатѣ пар' кѣ аѣ кѣте о інспірадіе профетікѣ кѣнд пѣп пѣтеле фінілор. Есте ши кѣ пѣтеле ка ши кѣ формеле, фѣгѣреле, фѣсіономііле: кѣт еі ведеа кѣкѣваіеа кѣ окіи сгѣіці, прічені дѣдатѣ кѣ п'о сѣ кѣпте фрѣмос: авзі о пасере кѣлтѣнд фрѣмос, пѣці віне пиѣи де кѣт сѣ крѣзі кѣ се кіамѣ чіѡкѣ ор чіѡф. Везі зп шоарече ши те дѣфѣорѣзі de о спайтѣ скѣрѣѡсѣ. Prin зрмаре авзі пе кѣте зпѣл кѣ преферѣ писаніа дѣн інскрпціе, слава дѣн глоріе, словозеніа дѣн лібертате, чіпстеа дѣн опѡре, есте ка ши кѣнд ар префері пе жѣпѣѡл дѣн домп, пе врѣіаса дѣн рецілѣ, пе окара дѣн інсѣлтѣ; прічені дѣдатѣ кѣ отѣл ачела тревѣе сѣ аѣѣ

гѣстѣл мѣщелор, че трече песте флорі, ши се пѣне . . . пѣ шѣѣ знде; отѣл ачела катѣ сѣ аѣѣ ор пѣтеле пѣ шѣѣ кѣт, ор окіи пѣ шѣѣ кѣт, ор кѣпѣдѣпа кѣ зп кѣвѣнт, катѣ сѣ фіе дѣсепнат.

Аста е, копіи, кѣчѣ кѣтре воі тѣ адресеѣ, маі тот вокаѣларѣл ворѣелор стрѣіне; вѡѣ ві ле фак кѣпоскѣте, ши е ал вострѣ de а ле фаче, сѣ пѣ се маі авзѣ пиѣи дѣ скрѣеріле воастре, пиѣи дѣ гѣреле воастре, пиѣи дѣ каселе воастре, кѣнд веці фі одатѣ вѣрѣаді ши таці de фаміліе; вѣтрѣніи пощрі, пѣ шѣѣрѣ атѣта карте ка воі, ши вѣ детерѣ пе вете о тѣлдіме de жѣпѣні ши de крѣішорі, ши воі п'о сѣ пѣтеці да копіилор вощрі асѣл імѣѣ кѣратѣ, ши splendidѣ, ши radioасѣ ка свроріле еі дѣн ачѣіаші пѣрпінці?

Зік зѣсѣ зпіи: тѡте ачестѣа свѡт вѣне, дѣсѣл пополѣлѣі дѣ тревѣе ідеі, ши ка сѣ і ле пѡтѣ да чінеѣа, се кѣвіне а і ле арѣта prin ворѣеле кѣпоскѣте de ел. Ши еѣ зік кѣ пополѣлѣі дѣ тревѣе ідеі, ши ка сѣ і ле даі, тревѣе маі дѣтѣіѣ сѣ л' дѣведі карте ка сѣ ле пѡтѣ чіті; ши апоі тревѣе сѣ аѣі ши дѣмпеата ши ідеі, ши прічпне; ши метод ка сѣі поці аі да ідеі. Кѣт с'аѣ дат ши се даѣ ідеі пополѣлѣі франѣез? пріп жаргѡпеле провиндіале саѣ пріп імѣѣа лѣі Фенелон? кѣт се даѣ ідеі Церманілор, пріп цѣргѣл віенѣз саѣ сѣсѣск, орі пріп імѣѣа лѣі Gŭthe? Кѣт аѣ лѣат ши іаѣ ідеі грѣчѣі реценѣраці, пріп ворѣеле тѣрчѣщі ши італіене, пріп кѣіѣпціс, бакѣѣѣанос, кадіс, тоѣчѣс, саѣ пріп еспѣлсіа зпор асѣменеа мѣі de ворѣе ши редѣнтреціреа дѣ челе стрѣвѣне ши вітате? Дѣн каре попол с'аѣ дѣтрѡдѣс саѣ с'аѣ пѣтѣт дѣтрѡдѣче ідеі пріптр'о імѣѣ іѡкѣлтѣ ши дѣстѣдатѣ? Ка сѣ

dea чінева попомлѣі ідеі, катъ съ айвъ ел маі ъптъіѣ ші съ ле айвъ дотр'ѣп кіп лъ-мѣрїт дп капѣл съѣ, съ пѣ фіе дпкѣрка-те, къ атѣчї орї кѣм ва скріе, п'іменї пѣ'л прїчене. Маі ъптъіѣ де тоате, дела зп скріитор, дп тоатъ лѣтеа се чере стїл, шї тѣтъ ідеѣа, шї тѣтъ пѣанга ідеѣі съ'шї айвъ пѣтеле съѣ: съ пѣ зікъ адїкъ шї о-порїї, шї провїтъдїї, шї онестїтъдїї, шї стїмеї тот чїпсте; съ пѣ зікъ шї ла вїр-тѣос дпѣвѣдїт, шї ла ателїорат дпѣв-пѣтъдїт. Скрїиторѣл съ дпделеце къ се кѣвіне съ шїе маі мѣл декът попомлѣ, шї попомлѣ, кѣнд іа о карте дп мѣпѣ, ва съ маі афле шї ел кѣте чева, адїкъ шї ідеї шї пѣтеле ідеїлор ачелора. Дела скріитор дар съ се чеаръ стїл, шї зікѣнд стїл пѣ ва съ зікъ ворѣе дпвїле шї ете-роцене къ дптрегѣл зпѣї лїмѣе; дела скрії-торѣл ромъп съ се чеаръ стїл ромъп, шї де вѣрват, съ се чеаръ метод. Кѣтева ворѣе, шї де пѣ се прїчен де вѣлг, ѣпсѣ вѣлгѣл че а дпѣвѣат карте дптреавъ шї е дпдоїт фолосїт. Че се фолосеце вѣл-гѣл де ва транспорта чїнева пе воїерїї дп тоате цѣрїле шї дп тодї секолїї, шї ва зіче воїерїї Спаціеї, воїерїї Францеї, воїе-рїї Енглїтереї, воїерїї Блгарїеї, воїерїї дп Псалміст, воїерїї Атенеї? пѣ е маї фоло-сїт кѣнд се ва зіче кортедїї, паїрїї, лордїї-магнадїї, прїпчїпїї, архондїї? Дптреавъ іар чїнева че се фолосеце ромъпѣл, де ва зіче опѣре шї пѣ чїпсте? Дптрев шї еѣ, че се фолосеце іаръ де ва зіче чїп-сте шї пѣ опѣре? Че се фолосеце гре-кѣл дака зіче опла шї пѣ армата, астїпо-тїа шї пѣ полїдїа? Се фолосеце атѣта кѣт се фолосеце орї че ом кѣнд аре ал съѣ шї пѣ ѣмѣл дппрѣмѣтѣндѣсе. Кѣнд

есте ка съ пе кѣрѣдїм лїмѣа де стрїпїстї шї де ворѣе парасїте, кѣнд есте ворѣа а се да ромъпѣлї о лїмѣъ маї кѣлтъ декът чеѣа че а авѣт пѣпѣ акѣм: кѣнд есте вор-ѣа а десѣрѣка лїмѣа де нїще дордѣле че о фѣчеа рїдїколъ кіар ачелора че іаѣ дат ачеле дордѣле, атѣчї пе апѣкѣ ка нїще пѣвѣдїї сїмтїментеле сїмпатїеї кѣтре по-пол; шї дп фаптеле шї пѣртѣрїле поа-стре пѣ дѣм проѣе декът кѣм ам пѣтеа съ'л (прекѣпедїм) шї съ'л деградѣм маї мѣлт. Е рѣшїне, допїлор, съ комѣатем къ атѣта рѣѣтате тот че есте адеѣтрат Ромап шї съ пе фачем апѣрѣторїї зпор ворѣе, пе каре пе кѣт ле-ам цїне пе а-тѣта пе сѣпт нїще сѣвенїрї але зпѣї епохе де пѣлѣс шї де рѣшїне, (печетеа) склавїеї пе фрѣндїле поастре. Ромъпї, лѣадївѣ дппої лїтереле шї ворѣеле вѣостре, кѣѣ-тадїле претѣтїденї пе зпде се ворѣеце лїмѣа ромъпѣл, кѣѣтадїле дп кѣрѣдїле вѣ-остре, дп мапѣскріселе вѣостре, дп лїмѣе-ле скрорї, дп латїна, шї реставлїдївѣ дп дрепѣтѣрїле вѣостре. Кѣ лїтере стрїне, шї кѣ лїмѣа кѣрпїтъ адї фост атѣдїа секолї, шї цїдї кѣм ва терс; черкадї шї кѣ але вѣостре шї ведї ведеа кѣм вѣ ва терце. Ведедї каре а фост кѣцетѣл скріїторїлор пощрї челор маї маї. Че дрѣм в'а deskїс Іапакѣ Вѣкѣрескѣл, П. Іорковїчї, П. Маїор, Шїокаї, С. Клаїн; чїтїдї прекѣвѣнтѣрїле рѣпосатѣлї архїепїскоп Veniamїн ал Мол-давїеї. Бѣрѣвадїї ачещїа аѣ кѣцетат, аѣ вѣгїат, аѣ асѣдат пѣптрѣ вої. Респектадї пѣрерїле ачелора че аѣ кѣцетат пѣптрѣ вїпеле вострѣ, пѣ фачедї ка жѣданїї че дшї вчїдеа профедїї. А! Ромъпїе, кѣчї п'ам лакрѣшїле Іерїміеї, кѣчї пѣ ам сѣфлетѣл лѣї чел превѣзїтор, ка съ пѣлѣг кѣм пѣлѣ-

цеа ел четатеа чеа съвтъ! Тъ 'дї аї адъ-пат къ одет шї къ фїере пе тодї къдї 'дї аъ воїт вїнеле, шї те-аї лъсат а фї а-мъдїтъ де чеї че 'дї аъ възїт пеїреа. . .

Лъсъ вїтасем къ еъ лпї пвсесем лп мїнте съ фїѣ пвтаї (кїеф) шї іпїмъ воїо-съ, фъкънд ачеастъ прекъвъптаре; въз къ м'а фърат ана шї пе несїмдїте ам лп-чепѣт'о а о да прїп траїк. Че пе съот де фолос лакръшеле, кънд ворвїм де стїл? Чер ómenї съ се респектезе лїмба, фъръ а щї пічі че е респектъл, пічі че е лїмба. Че респект аре дътнеалвї кътре лїмбъ кънд лїче: компромїтат шї неккомпромїс, че респект аре кътре лїмбъ кънд і се паре къ съот ромънещї еспресїїле, „тхпъръл ом, ага дїп Спанїа, пвотъдї політїче, га-зетъ літералъ?“ А зїче чїнева „щїрї політїче“ есте п'о ромъніе кърать, „пъвеле політїче“ п'о ромъніе маї граматїсать, ор маї дъпъ лоцїкъ; „повїтале політїче“ п'о ромъніе такаронїсать; а зїче лъсъ „пвотъдї політїче“ есте о франдозіе де іпорант (nouveautés politiques). Съ пъ къѣетадї къ еъ фак ачї врео ілзсіе; съ пв'шї о іа нїменї асвпръ; пъкате д'ал де астеа ам фъкът тодї; тодї съптем пъкътошї. Вор-ва повтате еъ лъсвмі ам зїс'о љотъїѣ ла Нр. 1 ал Къріерълвї ромъп ал анълвї І. шї ам зїс'о лп лок де пъвелъ. Нъ м'ам щїпѣт љпсъ ка орвъл де гард, шї пічі п'ам рѣс де чеї че аъ зїс: щїрї шї пъвеле, зї-кънд къ пъ скрїѣ ромънеще; дїп контра ам възът къ зїк маї вїне шї м'ам лп-дрептат: Андрептѣвъз-те дар, домнвле шї дътнеата орї чїне ещї, фїї ромъп кѣм те чере партеа чеа сълтоасъ а пажїеї: кѣм те ва чере вїїторїмеа. Чел пѣдїп лп-вадъ о гръматїкъ оаре-каре; скрїе чел

пѣдїп лїмба вїсерїчеї, къ е преа дъпъ о лоцїкъ.

Нъ щїї пічі о лїмбъ кѣм се каде, къчї де аї щї франдозеїе вїне, дака пъ шї ро-мънеще, аї зїче: компромїс ка трїміс, іар пъ компромїтат (compromité! че рѣшїне!) ка трїмітат; пъ щїї о гръматїкъ, каре е лъкръ копїлор шї о съ те крез еъ къ щїї політїка, лецїле, щїїпделе патърале: Ещї лп щїїпделе ачестеа вревн Montesquieu, Бекарїа, Нефтон, Галїлеѣ? А! ша! еї фї щїїнд шї дїптр'ънселе кът щїї шї дїп гръ-матїкъ, саѣ де веї фї щїїнд маї мълт, де се пóте щї фъръ гръматїкъ шї лоцїкъ, ещї ѡп фел де *ἀγράμματος φιλόσοφος*.

Къ тоате ачестеа еъ лї лас пе тодї лп паче, кънд 'шї ар ведеа лъпгъл пасъ-лвї шї 'шї ар къта фїекаре де месерїа лвї, шї ар лъса лп паче пе чеї карї скрїѣ пентрѣ копїї лор. Кът пентрѣ мїне, е вїне венїт шї чел къ ідеї, шї чел къ лїмбъ, шї чел къ стїл, шї чел къ тоате шї маї вїне венїт, шї чел къ слава шї чел къ глорїа, шї чел къ кончїбра шї чел къ кої-фъра, шї чел къ коафїбра, (пвтаї съ пвї преа фїе аша чїфѣлїтъ орї вжлвоїатъ) вїе тодї, аївъ ѡп скоп шї о фръдїе шї тóте се дрег лпчетъл къ лпчетъл. Чел че зїче љпсъ къ пвтаї ѡпа е въпъ шї ал-та пъ, чел че се креде къ е автор таре де ва зїче крѣїасъ шї пъ рецїпъ, чел че претїнде а ретълеа лп ретъчїре шї де-файтъ пе чел че пъ ва съ ретъїе къ дъ-тнеалвї, пе ачела, шї де аш авеа еъ врео пвтере съ'л прїїтеск, пв'л прїїтеске па-цїа, пв'л прїїтеске вїїторїмеа де воїтор де вїне.

Ам стрѣпс вокабъларъл ачеста; ам лпсетпнат ла фїекаре ворвъ де че орїдїне

е, кѣм се зиче пе ромънеце саѣ кѣм с'ар пѣтеа зиче, ши знде пѣ с'а афлат ворбе дин лимба ворбиторе, ам алергат аколо де знде пе есте ши пѣтеле, ши карнеа, ши сънцеде, ши пентѣл, ми зпсѣши лаптеле че'л ам свѣт*). Ромънѣл дп дѣбъ капете але есѣстѣндеї сале арѣ д'о парте пащере ши де алта морѣре; еатѣї конѣинї саѣ хотареле де тот романе. Дела зп капет пѣлѣ ла алтѣл вѣазѣ, трѣѣеце, сѣмте, веде, азде, рѣде, плѣпѣе, ворбеце, зѣмѣл, shade, доарте, се мѣшкѣ, стрѣвате, се лѣптѣ, свѣл, ши ла лѣптѣ пѣне брад, пент, дши варсѣ сънцеде**), ши кѣм с'ар пѣтеа дин тѣте ачестеа а еши о славѣ ши пѣ о глорїе!? Ia лѣсади, домпѣлор, кѣ глѣмїдї тодї кѣдї вѣ префачедї кѣ пѣ щїдї че ва сѣ зїкѣ глорїа. Пентрѣ сътеан ачї пѣ е ворба, ел а зїтат'о де мѣлт, ши дп зїоа де астѣзї ел пѣ се дїспѣтѣ нїчї пентрѣ славѣ, нїчї пентрѣ глорїе; ши декънд пе-ам славонїт пої ши тот азде дин гѣра нѣстрѣ славѣ, ел нїчї пѣ вїсеазѣ ла дѣпсѣ. Дака вредї сѣї дадї идеї, децентадї'л, реценерацї'л, пѣ'л лѣсади фѣрѣ карте, саѣ ши кѣ карте пѣ'л лѣсади вѣкер. Де вредї зиче де оноаре, дѣмпнеаваоастрѣ о дпделецедеї. дака пѣ фапта дпкаї ворба; сътеанѣл а зїтат'о, ши кѣнд дї спѣї лѣї де чїнсте, ел креде кѣ саѣ вреї сѣї даї, аѣ маї мѣлт кѣ вреї сѣї іеї врео чїнзеакѣ; лѣї кѣ чїнстеа і се дѣче мїнтеа ла кѣрчїзѣмѣ; пѣ дпделеце че вредї сѣ дпделецедеї дѣмпнеавѣстрѣ. Кѣнд ва фї сѣ дпделеагѣ ши ел

ачеа, ел се еспрїмѣ пе лимба лѣї чеа сїмплѣ: „om de cmeie“ іар пѣ „om de чїнсте“ каре есте о традѣкїе ad literam дин фрасѣл француз homme d'honneur. „Om de чїнсте“ пентрѣ дѣпсѣл е ачела каре дѣ кѣ окаоа саѣ кѣ вадра, іар пѣ кѣ чїнзеака.

(Ва зрѣа.)

СПИЧЕ ІСТОРИЧЕ.

(Брѣаре.)

Тїмѣл лѣї Мїхаїл:

Мїхаїл воїводѣл Валахїеї транспалїне, а сакратїсїеї сале Маїестѣдї кесаро-рецецїї консїліар ши локодїиторїв прїн Трансїлванїа, ши а оастеї ачелеїашї Маїестѣдї дїнкѣче де Трансїлванїа ши де пѣрѣїле еї свѣпсе кѣпїтан шчл.

Пе депѣтадїї поцрїї кѣ ванїї пѣ іаѣ іертат сѣ дптре прїнчїпеле тѣрѣзрат дпнаїнте де а патра зї, ва дпкѣ іаѣ дпфрѣват пентрѣ брешї-каре адїнтѣрї дп коотра лѣї, аменїцундѣле де поѣ кѣ котропїре атѣт а Бѣрсеї кѣт ши а четѣдїї. Дар прїн декларареа бменїлор поцрїї с'аѣ маї дпвѣлзїт кѣтва тѣнїа лѣї водѣ, дпкѣт п'аѣ маї черѣт алт чева, декѣт ка дпсѣши жѣделе сѣ вїе дп адѣнарѣа ценералѣ де дппревоѣ кѣ Іоан Хїршелїї.

Мїхаїл pededѣ секѣлор лїбертатеа, пе каре лїо рѣнїсе кѣ пѣгїн маї пайнте Сїцїсмѣнд, дечї дпзестрадї кѣ ачеастѣ вїнефачере а прїнчїпелѣї, пѣвѣлеск кѣ фѣрїе асѣпра новїлїтеї лор, рестѣрпѣнд каселе дин фвндаметн ши прѣдѣнд тоате аверїле, ва дпкѣ ши оторѣнд тїрѣнеце пе карїї аѣ пѣтѣт пѣне тѣна, фѣрѣ а фї педенсїдї

*) Román Romanus, карне, caro carnis; карне, сънце, sanguis, sanguine; пент, pectus; лапте, lac, lacte.

**) Тоате ворбеле астеа свѣт романе.

de чінева ші фъръ а кѣтеза чінева тькар пѣтаі съ каше гѣра.

Дн 20. Ноетвріе дѣвигъторіѣл діне адѣнаре генералъ дн Белград, внде дї траде не брашовені, ші днтречіі падіі съсеціі дї демъндъ о свѣтъ маре де вані спре плѣтіреѣ стіпенділор ла солдаці.

Дндатъ дѣпъ плекареѣ жѣделѣ Валентіа Хіршер ла адѣнареѣ генералъ, се днпрѣщіе фаіма, къ тѣрчіі ар вені къ кѣтева стіндарде дн Ромъніа. Мѣлді ера де пѣрере, къ ачеіѣ вор фі адѣкѣнд алт пріпчіне дн локѣл пѣрѣсіт де Міхаіѣ; пентрѣ ачеѣѣ мѣлді дін ромъні о лваръ ла фѣгъ де днпрезвѣ къ фемеіле ші копії; дѣсѣ фаіма ачеѣѣста кърѣнд аѣ періт, къчї с'аѣ афлат, къткъ тѣрчіі каріі аѣ днтрѣт дн Ромъніа, аѣ веніт пѣтаі съ кътпере челе тревѣпчїосе, кът: міере ші зпѣт. Іар къткъ аѣ веніт маі мѣлді ла олаатъ ші докъ віне армаді, кѣса аѣ фост, къ се темеѣ де косачі, ва съ зікъ спре а се апѣра, іар пѣ спре а фаче кѣіѣѣ врео педрептате, дѣпъ кът аѣ ші доведіт, къчї фѣкѣндѣшї тревіле, с'аѣ реднторс дн патріе'шї не атівгѣнд пе міне.

Лѣкрѣл ачеста тотѣшї аѣ дат окасіе лѣі водѣ, ка съ трімітѣ о міе де кълѣреді дн Ромъніа, каріі съ днпедіче астфеліѣ де венірі але тѣрчілор ші съ апере дѣра.

Апоі къ тѣте къ фаіма ачеѣѣ аѣ фост фалсѣ, тотѣшї маі дн тѣте зімеле се трімітеѣѣ солдаці, каріі днтрепрїндеѣѣ кътплітѣ крѣзіме, рѣпіре ші тірѣвіе пріп тѣтъ дѣра Бѣрсеі. Сѣрбіі ші вѣлгаріі днпрѣщїаді пріп дѣра Бѣрсеі пентрѣ іернат депрадѣ тѣтъ дѣра, консътѣнд тѣте вѣкателе, атѣт челе пентрѣ оамені кът ші челе пентрѣ віте, ші тірѣвїнд къ тот феліѣл де

тортѣрѣ пе плеѣѣѣ дѣреѣпѣ, асемеѣѣ ші пе преоді, пе каріі дї отора пріп челе маі алесе тортѣре къ о сълѣѣтѣчїе варварѣ, сторкъндѣле маі днтѣі тоді ваніі че'ї аѣѣѣѣ.

Дн свѣрт дѣпъ ачестеѣ треѣкъ пе ачї Пѣтрашкѣ фїѣл лѣі Міхаіѣ, пе каре къ ѳсте пѣтѣрѣѣкъ дн трімісе дн Ромъніа, ка съ копрїндѣ сказѣл татѣ-съѣ, кърѣіѣ дї дете къратор пе Пѣнкрадіе Сенеі, че фѣсе-се одатѣ съпретѣл къпїтан ал кастелѣлѣ дѣла Вархегі, ші пе каре дѣпъ о лѣпъ дн шї рекїемѣ, пѣпѣтѣнд нїме афла дін че кѣсѣ.

Апѣл 1600. Дн дѣмінека а шаса дѣпъ пащереѣ Домѣлѣ жѣделе Брашовѣлѣ се дѣѣѣ іарѣшї ла діетѣ, внде тотѣшї пѣ фѣкѣрѣ алта, дѣкът мѣнкарѣ ші везѣр ші пѣтѣрарѣ вані лѣі водѣ. — Ел маі дѣмѣлте орї апрѣмісе, къ ва вені ла Брашов, дѣр днпедекѣндѣсе пріп веніреѣ соллор, аѣ амѣнат ші веніреѣ.

Ла 1. Мартіе ромѣѣл спре ашї арѣта пѣтереѣ са, евокъ пе тоді солдаціі стрѣпні дін іернат, ші къ о мѣлдіме маре де кълѣреді ші педестрїі а кърор пѣтѣр треѣѣѣ песте шесе мїі, къ о помпѣ пекрѣзѣтѣ днтрѣ дн Брашов. Шїі дін фаімаіаріі днпѣлдімеі сале зіѣѣѣ, къ де ачеѣѣ ар фі веніт ла Брашов, ка съ ащепте веніреѣ солѣлѣ тѣрѣѣѣѣ че'ї адѣѣѣ стіндардѣл, семѣл днтѣрїреі. Дн 9. Мартіе аѣ шї ажѣѣс дн Брашов солѣл днпѣратѣлѣ тѣрѣѣѣѣ, паша дѣла Тїмішоѣра пѣ къ маі пѣдїпѣ помпѣ дѣкът дѣсѣшї пріпчїпеле; къчї ачеста дї ешї днтрѣ днтімпїнаре дн персоѣпѣ ші дндатѣ че'л зѣрі, се дѣде жѣс де не кал ші аша педестрѣ се апрѣміе де ел ла Тїмѣѣѣ, внде прїімі дѣла сол къѣѣ (къѣѣѣ) ші стіндардѣл.

Тот кам ле ачест timp ді сосі лѣ
Mihail о соліе цертанѣ дела дѣпѣратѣл
Рѣдолф, дѣ фрѣптѣа кѣреѣа стетеа David
de Ungnad, варонѣл австриак кѣ кѣпѣтанѣл
дела Сатмар.

Дѣ 11. Martie партеа чеа маї mare
а солдаѣлор аѣ ешит дѣн четате шѣ дѣн
сѣвѣрѣшѣ; ера сѣ еасѣ шѣ прѣнчѣпеле, де
кѣтва п'ар фѣ аѣептат адѣнарѣа цевѣралѣ,
кареа ера сѣ дѣе дѣн Брашов дѣ 12. Март.

— Дѣн зѣоа вѣрѣтоаре скѣмѣндѣшѣ сеп-
тѣнда вої сѣ амѣе адѣнарѣа шѣ сѣи скѣмѣе
шѣ локѣл ла Сѣвѣш, дар фѣндѣкѣ депѣтаѣи
венѣсерѣ дѣн тоате пѣрдѣле, аша прѣн рѣ-
гаре кѣщѣгарѣ, ка сѣ се контѣнѣе. Дѣ 15.
Martie се фѣкѣ дѣченѣтѣл, шѣ тѣтѣ сѣѣ-
тѣреа дѣнѣ пѣтаї о ѣрѣ, арѣкѣндѣ контрѣ-
вѣдѣе патрѣ фѣорѣнѣ де капѣ. Трансѣлванѣи
се темѣа де зѣ че маї аспрѣ, апої азѣндѣ
ачеаста, о прѣвѣрѣ ка о вѣнефачере деосе-
вѣтѣ шѣ се дѣтворѣ кѣ тоѣи.

Че се ва фѣ тратат кѣ солѣи тѣрчѣщѣ,
полонѣ шѣ цертанѣи п'аѣ пѣтѣт аѣла пѣме.
Шѣи тотѣшѣ карѣи се пѣреаѣ а фѣ консѣліа-
рѣи секретѣи аї прѣнчѣпелѣи, десѣкоперѣрѣ сѣпт
пѣзѣре де секрет, кѣ Mihail, де се шѣ
скрѣе дѣн тѣтѣл, локоѣиѣторѣ ал дѣпѣра-
тѣлѣи цертанѣлор, ка шѣ кѣнд ар вої а да
дѣн тѣла лѣи прѣнчѣпатѣл, де кѣтва шѣ дѣп-
пѣратѣл ва дѣпѣлѣи челе прѣмѣсе шѣ ва
рѣдѣторѣе спѣселе, ачѣеа тотѣшѣ ел пѣ о
ва фаче; дѣн дешѣрт дар спѣреазѣ Рѣдолф
кѣ ва кѣщѣга Трансѣлванѣа. Шѣи фѣндѣкѣ
прѣнчѣпеле аѣ сѣмѣдѣт кѣ дѣпѣратѣл Рѣдолф
ва черѣка а фаче о ѣмпрѣсѣзне кѣ арѣеле,
де ачѣеа пѣ пѣтаї кѣ пѣ дѣ дѣмѣсѣе ла сол-
даѣи чѣї арѣ кѣ сѣне, чѣ дѣкѣ кѣщѣетѣ а коп-
скрѣе шѣ маї тѣлѣи, ка вѣнд цертанѣи шѣ
пѣврѣнд а се лѣнѣиѣи, сѣ аѣѣ кѣ че ле ста

дѣпѣнте. Апої ка пѣ кѣтва сѣ аѣѣ де ѣнѣ-
тѣк пѣ тѣрк, ѣатѣ кѣ кѣ ел аѣ фѣкѣт паче,
аѣ прѣимѣт стѣндарѣл лѣи, тѣкар кѣ солѣи
цертанѣи прѣвѣа ла ачѣаста кѣ окѣ дѣторшѣ.
Маї дѣколо ѣсторѣкѣндѣле ачѣстеа аѣ атѣнс
чѣва шѣ десѣре полонѣ дѣн ачѣест mod, ка
шѣ кѣнд еї дѣкѣ ар фѣ шѣи дѣнѣре компѣ-
дѣторѣи Трансѣлванѣеї, спѣре карѣе скѣп кап-
челарѣл Сатѣсѣдѣе есте гата а трѣмѣте шѣ
а спѣдѣи пѣ Сѣдѣсмѣнд Баторѣи кѣ оасте шѣ
кѣ ванѣ де зече орѣи кѣте зѣе сѣтѣ шѣи, ка
сѣ копрѣндѣ Трансѣлванѣа, ѣар де пѣ ва пѣ-
тѣе ел, пѣнѣтрѣ спѣселе фѣкѣте пѣ чере нѣчѣ
о рѣсплатѣ. Дар дѣтѣмѣлѣндѣсе сѣ о о-
кѣне, атѣнѣ Сѣдѣсмѣнд ва фѣ дѣндаторат а
се кѣзѣна кѣ вреѣ фатѣ дѣн фамѣліа Сатѣсѣ-
дѣанѣл, саѣ орѣи де зѣде, пѣтаї пѣ дѣн дѣота
цертанѣл. Де ва трѣи шѣ ва авѣа фѣи, атѣнѣи
domnia ва рѣмѣнеа пѣ лѣнгѣ татѣ, ѣар тѣ-
рѣнд ел дѣи ва вѣрта фѣїѣл, ка кѣлѣропѣм лѣ-
дѣїт. Іар дакѣ кѣсѣторѣа ва фѣ стѣарпѣл,
атѣнѣи дѣнѣ мѣртѣеа лѣи Сѣдѣсмѣнд прѣнчѣ-
патѣл сѣ се рѣдѣторѣкѣ ла фѣїѣл карѣе і с'аѣ
пѣскѣт лѣи Сатѣсѣдѣе дѣн сѣра лѣи Сѣдѣсмѣнд,
рѣспѣкѣндѣсе кѣрат ачѣеа kondiѣie, ка де кѣ-
трѣ цертанѣи сѣ се факѣ дѣведѣратѣл десѣа-
чере.

Кѣтѣ крѣдѣндѣ терѣтѣ ачѣстеа вѣрта
ва аѣеде. *)

*) Нѣчѣи о вѣрѣ п'аѣ аѣес. Пѣлѣ акѣт пѣ с'аѣ
пѣтѣт десѣкоперѣ дѣн нѣчѣи зѣ ѣсѣвор ѣсторѣкѣ сѣ-
гѣр, кам че кѣщѣетѣсе Mihail дѣн прѣвѣндѣа
Трансѣлванѣеї. Тот че се щѣе есте, кѣ ел авѣ
а фаче кѣ тѣлѣи ѣменѣи фѣрѣ нѣчѣи зѣ каракѣтер-
Сѣдѣсмѣнд ера кѣпѣскѣт де ом слав шѣи мѣ-
шел; ѣар ла кѣртеа лѣи Рѣдолф терѣеа тре-
вѣле сѣ апѣре Dzeř; пѣдѣе даме шѣи зѣи кѣ-
лѣгѣрѣи пѣрта кѣрта, ѣар дѣпѣратѣл зѣтѣнд
шѣи де кѣртѣл, шѣи де Трансѣлванѣе, шѣи де

Дн 16. Мартиѣ пе ла 7 оре принципеле плеакъ дела Брашов кътре Сивіѣ, лъ-сѣнд тоѣе дн аѣа трістѣ старе дн каре ле афласе: солдаѣи прѣдѣторі пріп комѣнитѣдї пѣ пѣмаї къ п'аѣ фост днфрѣнтаѣи къ пічі зп кѣвѣнт, чї аѣ фост лъсаѣи дн тѣр-вареа мор дн кареа акѣт маї таре се дн-тѣрїрѣ, еї копрінд скаѣнеле пѣсторїмор св-флетеѣи, карїи ѣтѣла рѣтѣчїнд дн сѣс шї дн жос ка шї маї ваїнте.

Дн 29. Мартиѣ зп амїк зѣо десѣвлї секретѣл дн аѣест мод: Принципеле доре-ѣе дїп тоатѣ ініма а копфирма пачеа къ вечїнії, ка съ днѣете одаѣа аѣест днде-лѣпгат ресѣоїѣ. Апої фїїндкъ полонїи сѣнт копфедераѣи къ тѣркѣл, къ еї днкъ ва съ факъ паче астфелїѣ, ка принципеле Молда-віеї Іеремїе сѣ'шї деа фїїка дѣпѣ Петрашкъ фїїѣл лѣї Міхаїѣ, ка аша Трансїлѣанїа, По-лонїа, Молдавіа шї Валахїа сѣ' фїе зпа, пічі сѣ' кѣтезе тѣтарїи орї тѣрчїи, къ мѣлт маї пѣдїп ѣерманїи а машїна чеѣа рѣѣ дн коп-тра аѣестора.

Дн 20. Априліе лѣкрѣл се аѣде астфелїѣ: Міхаїѣ водѣ вреа а скѣте пе ѣерманї шї пе сїне а се сѣпѣне ла корѣна Полонїеї, іар Трансїлѣанїа воїеѣе а о да лѣї Сїѣїс-тѣнд сѣнт кондїѣе, ка сѣ' іеа пе фїїка лѣї Міхаїѣ де согїе. Іар Петрашкъ сѣ' іеа пе фїїа лѣї Іеремїе, каре апої де вѣпѣ воїе сѣ' се лапедѣ де принципатѣл Молдавіеї, тѣр-

тѣрчї шї де франѣозї. се кѣѣзуда дн спек-лаѣи шї дн вісѣрї астрономїе; апої аѣеа-сѣ' непѣсаре портѣреадѣ амѣра пе Міхаїа пѣпѣ ла фїкаѣи: Ел днї вѣреа сѣпѣеле, кѣнд аѣдїи беа, тѣнка, іѣѣїа, dormїа. (Bezї тоѣе історїїле аѣелор тїмпѣрї.)

Red.

гѣндѣсе дн Полонїа; Міхаїѣ сѣ' зрмезе дн Молдавіа, ка де аколо сѣ' аїѣѣ окасїе а гонї пе тѣтарї дела Дѣлѣре пѣпѣ ла Алѣа шї Ністрѣ, ка аша сѣ'шї тѣреаскъ шї сѣ'шї дїлѣдїаскъ днпѣрѣдїа.

Ла 1. Маїѣ дн зїоа лѣї Фїліп шї Іаков оаѣеа лѣї Міхаїѣ дншї ашеаѣѣ кастреме лѣпгѣ орѣшѣлѣл Прежтер, де знде мѣлгї днкеїе, къ Міхаїѣ ва порнї кѣтре Молда-віа. Аѣеаста се шї днпїлїні днкъ ла дн-ѣепѣтѣл лѣї Маїѣ; кѣчї Міхаїѣ порнїнд дн Молдавіа, о копрінде фѣрѣ пічі о вѣр-саре де сѣпѣе, фїїндкъ Іеремїе аѣ ешїт де вѣпѣ воїе дїп скаѣо тѣргѣндѣсе ла полонї.

Дн 3. Маїѣ ретѣсесерѣ 3000 осташї аї лѣї Міхаїѣ ла Рошпѣв, каре аколо тоѣе ле прѣда оторѣнд шї пе преотѣл лѣте-ран D. Паѣл, де днпреѣпѣл къ пе фїїѣл сѣѣ. Аѣеаста днѣелегѣндѣо вѣрашѣвенїи, хотѣ-рѣск а мѣїа пе префектѣл мїліѣїеї къ ѣреш-каре дарѣрї, ка сѣ'шї ретрагѣ оаѣеа шї сѣ' пѣ факъ атѣта прадѣ, лѣкрѣ че се шї днѣтѣмплѣ, дѣпѣ че дї детерѣ деѣтѣл вїп, пѣїне шї вапї. Днтр'аѣеа вѣрѣнд префектѣл а днтра дн Брашов къ 30 солдаѣи кавалерї, портарїи пѣ'л ласѣ сѣ' днтре. Деѣї фїїнд сїліт а се реднтоарѣе къ рѣшїне, леаѣ а-тѣенїндат кѣї ва прѣпѣдї де тот, шї кѣтѣкѣ аѣенїндареа п'аѣ фост дешартѣ, зрѣа аѣ алес. Кѣчї солдаѣи аѣ днѣенѣт де лок а се ресѣѣла, шї а оторѣл пе тоѣї че аѣла дн калѣ'шї; ар фї днтраѣт еї къ аѣест дрѣм шї дн ѣетате, де кѣтѣва пѣ іар фї кїемат ла кастре.

Міхаїѣ копрінѣл Молдавіа, шїаѣ о-рѣндѣїт оаѣеа дн преѣїдїѣрї, ка сѣ' се ре-днтоарѣкъ дн Трансїлѣанїа. (Вор зрѣа.)